

Hoofdstuk 2

Van de Heilige Schrift

- Hoofdstuk 2 wordt behandeld in 3 lessen
 1. Ontstaan van de Heilige Schrift
 - v/a 1 t/m 6
 2. De Goddelijkheid van de Heilige Schrift
 - v/a 7 t/ m 14
 3. Betrouwbaarheid van de Heilige Schrift
 - v/a 15 t/ m 22

Hoofdstuk 2

Van de Heilige Schrift (1)

- De Heilige Schrift:
 - Bevat het beschreven Woord van God (v/a 1)
- Waarin Hij Zichzelf openbaart:
 - Algemeen (niet zaligmakend) aan allen die Gods Woord horen of lezen
 - Bijzonder aan de uitverkorenen aan wie Hij de ‘Christus der Schriften’ zaligmakend openbaart
 - *Mark. 4:11: Het is u gegeven te verstaan de verborgenheid van het Koninkrijk Gods*
- Waarom heeft God dit laten beschrijven?
 - Om ons de weg naar de eeuwige gelukzaligheid te wijzen
 - *Joh. 5:39: Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve ⁵⁴het eeuwige leven te hebben*
 - Door het geloof in de Heere Jezus Christus
 - *2 Tim. 3:15: En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof hetwelk in Christus Jezus is*

Van de Heilige Schrift (2)

- De Heilige Schrift bestaat uit 66 boeken
- Naar het Griekse woord 'Biblia' = 'boeken' of 'boekrol' BIJBEL genoemd
- Namen voor de Heilige Schrift:
 - Het Boek of de 'rol des boeks'; *Ps. 40:8: in de rol des boeks is van Mij geschreven.*
 - Het Woord (de Woorden) Gods; *Hebr. 4:12: Want het Woord Gods is levend en krachtig.*
 - De Schrift(en); *Luk. 24:27: legde Hij hun uit, in al de Schriften, hetgeen van Hem geschreven was.*
 - De heilige (profetische) Schriften; *Rom. 16:26: en door de profetische Schriften ... bekend is gemaakt.*
- Er bestaan voor de Bijbel (of delen ervan) verschillende namen
 - Thora of Pentateuch = de 5 boeken van Mozes
 - Tenach = het hele O.T.; ook genoemd: 'Mozes en de profeten'
 - *Luk. 16:29: Zij hebben Mozes en de Profeten; dat zij die horen.*

Van de Heilige Schrift (3)

- De Bijbel is er niet altijd geweest (v/a 2)
 - Drie onderscheiden periodes:
 1. **Geen beschreven Woord van God**
 - Van Adam tot Mozes
 - a) Mondelinge particuliere (persoonlijke) openbaring aan afzonderlijke personen (Adam, Henoeh, Noach, Abraham)
 - b) Mondelinge patriarchale (*patriarch* = *aartsvader*) openbaring (Abraham, Izak, Jakob en zijn zonen)
 - 2. **Periode waarin de Bijbel geschreven werd**
 - Vanaf Mozes tot de tijd van het Nieuwe Testament
 - a) De nationale (= Israël) openbaring (vanaf Mozes tot het pinksterfeest)
 - b) De universele (= Jood en heiden) openbaring (vanaf het pinksterfeest tot de afsluiting van het Nieuwe Testament)
 - 3. **De periode met de voltooide Bijbel**
 - Na de afsluiting van de canon van de Heilige Schrift = de voltooiing van het Nieuwe Testament.

Van de Heilige Schrift (4)

- God schonk Zijn Woord door bijzondere openbaring
- Bijzondere openbaring wil zeggen:
 - Door God aan de mens geopenbaard, in tegenstelling tot algemene = openbaring uit de natuur
- Niet alles is in de Bijbel beschreven
 - *Joh. 20:30: Jezus dan heeft nog wel vele andere tekenen in de tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek.*
- De Bijbel bevat wel alles wat tot zaligheid nodig is
 - Er kan niets aan worden toe- of afgedaan
 - *Matth. 5:18: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één tittel van de Wet voorbijgaan*
 - Er mag niets aan worden toe- of afgedaan
 - *Openbaring 22:18-19: ... Indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal over hem toedoen de plagen die in dit boek geschreven zijn; En indien iemand afdoet van de woorden des boeks dezer profetie, God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens, en uit de heilige stad, en uit hetgeen in dit boek geschreven is.*

Van de Heilige Schrift (5)

- Hoe heeft God ons Zijn Woord geschonken?

A. Mondelinge overlevering

- Vanaf Adam tot Mozes (v/a 2)
 - In een deel van die periode bestond geen schrift
 - Mozes kon lezen en schrijven
 - *Hand. 7:22: En Mozes werd onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaars, en was machtig in woorden en in werken.*
- Mozes heeft de overleveringen te boek gesteld
 - Is dat betrouwbaar? JA!
- 1) Bijzondere zorg van de Heere voor Zijn Woord
 - Zie b.v. de opdracht aan Abraham
 - *Gen. 18:19: Want Ik heb hem gekend, opdat hij zijn kinderen en zijn huis na hem zou bevelen, en zij den weg des HEEREN houden,*
 - En de herhaalde opdracht aan Israëel
 - *Deut. 6:7: En gij zult ze uw kinderen inscherpen en daarvan spreken, als gij in uw huis zit en als gij op den weg gaat, en als gij nederligt en als gij opstaat.*

Van de Heilige Schrift (6)

- 2) Betrouwbaar door de bijzondere tijdsomstandigheden (v/a 4, 5)
- Mensen leefden veel langer (zie Methusalem)
 - Konden hun openbaringen doorgeven tot in verre nageslachten (en de juistheid van de overleveringen controleren)
 - De Heere openbaarde zich aan meerdere mensen
 - De Heer openbaarde zich meerdere keren
 - De Heere gaf opdracht het nageslacht zorgvuldig te wijzen op het onderhouden van Zijn wegen (Gen. 18:19)
 - Omdat men niet kon schrijven was men meer bedreven in het onthouden van zaken
 - Ongeloofwaardig?
 - Bij sommige volksstammen, die nog geen schrift kennen, is de geschiedenis van hun stam tot vele eeuwen terug nauwkeurig bekend. Deze wordt steeds mondeling doorgegeven.

Van de Heilige Schrift (7)

- In 1100 jaar is het O.T. beschreven (Mozes t/m Maleachi)
- 500 jaar later (Hippo 398) was het N.T. afgerond
- Hoe zijn deze Bijbelteksten ontstaan?
 - Door de werking van de Heilige Geest (v/a 6)
 - *2 Petrus 1:21 Want de profetie is voortijds niet voortgebracht door den wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods, van den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken.*
- Mozes heeft de mondeling overgeleverde Goddelijke openbaringen vanaf Adam opgeschreven
- Mozes is door de Heere persoonlijk onderwezen
 - God heeft met Mozes gesproken
 - *Deut. 34:10: En er stond geen profeet meer op in Israël gelijk Mozes, dien de HEERE gekend had van aangezicht tot aangezicht.*
- Mozes moest nauwkeurig uitvoeren wat de Heere hem getoond had
 - *Ex. 25:40: Zie dan toe dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op den berg getoond is*

Van de Heilige Schrift (8)

- God heeft Zijn gedachten en Zijn wil bekend gemaakt:
B. Door verschillende openbaringsvormen
1) Door Godsverschijningen (theofanie) zoals:
 - De vuur- en wolkkolom
 - *Ex. 13:21: En de HEERE toog voor hun aangezicht, des daags in een wolkkolom, dat Hij hen op den weg leidde, en des nachts in een vuurkolom, dat Hij hun lichtte, om voort te gaan dag en nacht.*
 - Engelen of mensengedaantes
 - *Gen.: 18:3: er stonden driemannen tegenover hem; als hij hen zag, zo liep hij hun tegemoet van de deur der tent, ...*
 - Christus in de gedaante van de Engel
 - *Richt. 6:12: Toen verscheen hem de Engel des HEEREN.*
 - God de Vader bij Mozes
 - *Ex. 33:11: En de HEERE sprak tot Mozes aangezicht aan aangezicht, gelijk een man met zijn vriend spreekt*
 - God de Heilige Geest bij Elia
 - *1 Kon. 19:13: En zie, een stem kwam tot hem, die zeide: Wat maakt gij hier, Elía?*

Van de Heilige Schrift (9)

- Meest bijzondere Godsopenbaring!
 - De geboorte van Christus
 - *1 Tim. 3:16: de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees,*
- 2) Profetie in de vorm van Goddelijke aanspraak (uitwendig)
 - Adam (ook na de val)
 - *Gen.3:9: de HEERE God riep Adam en zeide tot hem: Waar zijt gij?*
 - Ook de goddeloze Kaïn
 - *Gen. 4:6: En de HEERE zeide tot Kaïn: Waarom zijt gij ontstoken en waarom is uw aangezicht vervallen?*
 - Mozes
 - *Ex. 3:4: zo riep God tot hem uit het midden van het braambos en zeide: Mozes, Mozes.*
 - Bij de doop van de Heere Jezus
 - *Luk. 3:22: en dat er een stem geschiedde uit den hemel, zeggende: Gij zijt Mijn geliefde Zoon, in U heb Ik Mijn welbehagen.*
 - De verheerlijking op de berg
 - *Joh. 12:28: En Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem wederom verheerlijken.*

Van de Heilige Schrift (10)

B. Verschillende openbaringsvormen (vervolg)

3. Profetie in de vorm van Goddelijke inspraak (inwendig)

- God gaf de woorden en legde ze in de mond
 - *Jer. 32:1: Het woord dat tot Jeremía geschied is van den HEERE,*
 - *Hab. 2:1: en ik hield wacht om te zien wat Hij in mij spreken zou,*
 - *Matth. 10:20: Want gij zijt niet die spreekt, maar het is de Geest uws Vaders, Die in u spreekt.*
 - *Openb. 1:11: Hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek.*

4. Profetie in de vorm van:

- Dromen (Jozef, maar ook Farao en Nebukadnézar)
- Diepe slaap (Adam, Abraham)
- Visioenen (diverse profeten: *2 Kon. 3:15, Jes. 6, Zach. 1:8, Dan 7:1*)
- Het lot (*Joz. 7:18: zo werd Achan geraakt, de zoon van Charmi,*)
- De Urim en Thumim (*Lev. 8:8*)
- God gebruikte ook onbekeerden om Zijn wil te openbaren
 - Bileam, Saul, Kajafas en anderen

Van de Heilige Schrift (11)

- Samenvatting v/a 1 t/m 6 (les 1)
- De Heilige Schrift (Bijbel) is de bijzondere openbaring van God aan het gevallen mensdom
- In de Bijbel is de weg tot de zaligheid beschreven
- God is DE Opdrachtgever
 - In het Oude Testament
 - *Ex. 17:14:1: Toen zeide de HEERE tot Mozes: Schrijf dit ter gedachtenis in een boek*
 - En in het Nieuwe Testament
 - *Openb. 1:19: Schrijf hetgeen gij gezien hebt, en hetgeen is, en hetgeen geschieden zal na dezen.*
- God heeft hiervoor mensen gebruikt, maar!
 - Hij bepaalde wat opgeschreven werd
 - *2 Tim. 3:16: Al de Schrift is van God ingegeven*
- Hoe dit plaatsvond is de stof van les 2

Van de Heilige Schrift (12)

Huiswerkvraag

- Heeft God ook onbekeerden gebruikt om Zijn wil te openbaren?
- Zo ja, noem twee voorbeelden

Van de Heilige Schrift (13)

- Hoe is de tekst van de Bijbel ontstaan?
 - Adam, Noach, Abraham e.a. hebben Goddelijke openbaringen ontvangen
 - Zij schreven die niet op, maar vertelden het navolgende geslachten
- ‘Dragers’ van de waarheid waren:
 - Tot aan de zondvloed het geslacht van Seth
 - Na de zondvloed het geslacht van Sem
- Vanaf Mozes werd de Goddelijke boodschap beschreven (v/a 7)
 - O.T. door profeten
 - N.T. door de apostelen en evangelisten
- Ontstaan van de Heilige Schrift duurde +/- 1600 jaar
- Hoe heeft de Heere er zorg voor gedragen dat Zijn openbaringen nauwkeurig beschreven zijn?

Van de Heilige Schrift (13)

- Hoe kon de Bijbel feilloos beschreven worden?
- Door inspiratie (v/a 8)
 - Bovennatuurlijke werking van de Heilige Geest
 - *2 Petr. 1:21: Want de profetie is voortijds niet voortgebracht door den wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods, van den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken.*
 - Dit betekent dat zij Gods woorden en gedachten feilloos spraken en opschreven
 - Deze inspiratie was woordelijk
 - Ieder woord is door de Heilige Geest ingegeven
 - *Jer. 30:2: Zo spreekt de HEERE, de God Israëls, zeggende: Schrijf u al de woorden die Ik tot u gesproken heb, in een boek.*
 - *NGB Art.3: Daarna heeft God, door een bijzondere zorg, die Hij voor ons en onze zaligheid draagt, Zijn knechten den profeten en apostelen geboden Zijn geopenbaarde woord bij geschrift te stellen*
 - *Ps. 102:19: Dat zal beschreven worden voor het navolgende geslacht*
- Woordelijk, maar niet mechanisch!

Van de Heilige Schrift (14)

- Inspiratie woordelijk, maar niet mechanisch
- Bijbelschrijvers zijn niet slechts de ‘penvoerders’ van de Heilige Geest
 - Dan zou de Bijbel in een en dezelfde stijl geschreven zijn
- De woordelijke inspiratie is organisch
 - De Heilige Geest heeft gebruik gemaakt van de onderscheiden gaven en kennis van de schrijvers
 - Zie verschillen in de 4 Evangeliën
 - Zie verschil in stijl tussen b.v. Jesaja en Amos
 - Zie verschil in geleerdheid tussen Paulus e.a. apostelen
- De schrijvers hebben niet kunnen dwalen (v/a 9)
 - *Joh. 16:13: Maar wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden; want Hij zal van Zichzelf niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen.*

Van de Heilige Schrift (15)

- Woordelijke en organische inspiratie betekent:
 - Dat de Bijbel van Genesis 1:1 t/m Openbaringen 22:21 het onfeilbaar Woord van God is
 - *2 Tim. 3:16: Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is*
- Letterlijke betrouwbaarheid bestreden door:
 - Roomse inspiratie theorie: Stelt uitspraken van concilies boven de Heilige Schrift. Alleen de paus kan bindende uitspraken doen
 - Zakelijke inspiratie: De zaak is bekend gemaakt, maar de uitwerking is van de schrijvers zelf
 - Dualistische inspiratie: Alleen de religieus – ethische delen van de Bijbel zijn geïnspireerd
 - Dynamische inspiratie: De schrijvers zijn geïnspireerd, zoals ook ware gelovigen door Gods Geest verlicht worden
- Men ontkent hiermee dat de Bijbel Gods Woord is
- En zegt (hoogstens): Gods Woord is in de Bijbel te vinden
- Daarom acht men Schriftkritiek noodzakelijk

Van de Heilige Schrift (16)

- Samenstelling van de Heilige Schrift (v/a 10)
 - Het Oude Testament en het Nieuwe Testament
 - Dit zijn Bijbelse namen
 - *2 Kor. 3:14: Want tot op den dag van heden blijft hetzelfde deksel in het lezen des Ouden Testaments, zonder ontdekt te worden*
 - *Hebr. 9:15: En daarom is Hij de Middelaar des Nieuwen Testaments*
 - Ook genoemd Oud- en Nieuw Verbond
 - *Hebr. 8:13: Als Hij zegt: Een nieuw verbond , zo heeft Hij het eerste oud gemaakt*
- Een testament is de laatste wil van de zgn Erflater
 - Daarin wordt o.a. bepaald aan wie (de erfgenamen) de bezittingen (na de dood van de erflater) toevallen
- In de Bijbel heeft 'Testament' 2 betekenissen
 - Het Genadeverbond
 - *Hebr. 7:22: Van een zoveel beter verbond is Jezus Borg geworden.*
 - De openbaring van het Genadeverbond (boek des verbonds)
 - *Ex. 24:7: En hij nam het boek des verbonds*

Van de Heilige Schrift (17)

- Christus als de enige Erfgenaam bewezen door:
 - De verheerlijking van Zijn Persoon
 - *Joh. 13:32: zo zal ook God Hem verheerlijken in Zichzelven*
 - Zijn eeuwige heerschappij
 - *Jes. 9:5: en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst;*
- Eigenschappen van die erfenis
 - Onverderfelijk, onbevlekkelijk, onverwelkelijk
 - *1 Petr. 1:4: Tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u,*
- Die Hij voor Zijn volk in de hemel bewaart
 - *2 Tim. 1:12: en ik ben verzekerd dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag.*
- En zij worden voor die erfenis bewaard
 - *Joh. 17:12: Die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard*

Van de Heilige Schrift (18)

- Het Oude Testament bevat 39 boeken
 - 17 historische (Genesis t/m Esther)
 - 6 Dichterlijke (Job t/m het Hooglied en de klaagliederen van Jeremia)
 - 16 Profetische (Jesaja t/m Maleachi)
- Geschreven in tijd van Mozes t/m Maleachi
 - In de Hebreeuwse taal
 - Gedeelten van Ezra en Daniel in het Aramees
 - Ongeveer 400 jaar voor Christus laatste Bijbelboek (Maleachi)
 - Ongeveer 300 jaar v. Christus door de Joden als canoniek = als goddelijk geïnspireerd) erkend
 - In derde eeuw v. Chr. vertaald in het Grieks (Septuaginta)
- Het O.T. is pas eind 1^e eeuw na Christus door de Joden officieel vastgesteld (ook wat het aantal opgenomen boeken betreft). Waarom toen pas?
 - Stad en tempel waren verwoest, het Joodse volk was verstrooid en men vreesde het verloren gaan van de Heilige Schrift

Van de Heilige Schrift (19)

- Hoe weten we dat Joodse canon Gods Woord is?
 - De Heere Jezus heeft dat Zelf bevestigd
 - *Lukas 22:44: namelijk dat het alles moest vervuld worden wat van Mij geschreven is in de Wet van Mozes en de Profeten en Psalmen.*
- Het N.T. is ontstaan in 1^e eeuw na Chr.
 - Geschreven door apostelen en evangelisten
 - In het oud-grieks (= koine)
- Het Nieuwe Testament bevat 27 boeken
 - 5 historische (4 Evangelien en Handelingen)
 - 21 apostolische brieven
 - 1 profetisch boek (de Openbaringen van Johannes)
- De canon van het Nieuwe Testament is vastgesteld in het jaar 393 (synode van Hippo)
 - Er was al vroeg overeenstemming over de vraag welke geschriften wel of niet tot de Heilige schrift gerekend moesten worden (Augustinus, Hieronymus)

Van de Heilige Schrift (20)

- **Waarom pas in 393 de officiële vaststelling?**

1. Leerstellige oorzaken

- Opkomende ketterijen handhaafden alleen de boeken die niet in strijd waren met hun dwaling
 - Marcion b.v. erkende alleen Evangelie van Lukas en 10 verkorte brieven van Paulus

2. Kerkelijke oorzaken

- Er kwamen steeds meer twijfelachtige boeken in omloop
 - De vraag wat is geïnspireerd en wat niet werd zeer dringend

3. Wereldlijke oorzaken

- De overheid eiste inlevering van godsdienstige boeken
 - Men leverde apocriefe boeken in, maar er moest wel volkomen duidelijk over geschapen worden wat apocriefe en wat canonieke boeken waren (v/a 15) (hierover inhoudelijk meer in les 3)
- **De Kerk van de Reformatie heeft** (in tegenstelling tot Rome)
 - De Joodse canon van het O.T. volledig overgenomen
 - Idem de canon van Hippo

Van de Heilige Schrift (21)

- Heilige Schrift al die tijd wonderlijk bewaard
- Boeken van Mozes vele jaren kwijt geweest
 - Gevonden door de priester Hilkia
 - *2 Kron. 34:15: En Hilkía antwoordde en zeide tot Safan, den schrijver: Ik heb het wetboek gevonden in het huis des HEEREN*
- Boekrol Jeremía verbrand door Jojakim
 - Door Goddelijke opdracht herschreven door Baruch
 - *Jer. 36:28: neem u weder een andere rol, en schrijf daarop al de eerste woorden, die geweest zijn op de eerste rol, die Jójakim, de koning van Juda, verbrand heeft.*
- Gods zorg blijkt ook uit de talen waarin Bijbel geschreven is
 - Hebreeuws en Grieks (koine) zijn ‘dode talen’
 - Betekenis van woorden verandert niet meer
- De Joden gingen zeer zorgvuldig om met Bijbeltekst
 - *Rom. 3:2: Want dit is wel het eerste, dat hun de woorden Gods zijn toebetrouwd.*

Van de Heilige Schrift (22)

- Joden maakten ernst met overdracht op nageslacht:
 - In het oude Hebreeuws kende men geen klinkers
 - Na de verwoesting van Jeruzalem werd het volk verstrooid
 - Men vreesde dat de kennis om de Heilige Schrift te kunnen lezen verloren zou gaan
 - Joodse geleerden hebben daarom klinkers toegevoegd (de zgn Masoretische tekst)
- Mede daardoor:
 - Is de Hebreeuwse grondtaal nog leesbaar
 - Konden de Statenvertalers zo nauwkeurig aansluiten bij de oorspronkelijke tekst van de Heilige Schrift
- Tot op heden is er geen betere vertaling in het Nederlands beschikbaar dan de Statenvertaling

Van de Heilige Schrift (23)

Huiswerkvraag

- De Bijbeltekst is door God woordelijk geïnspireerd. Gebeurde dat door 'woordelijk mechanische' of 'woordelijk organische' inspiratie?
- Wat is het verschil tussen beiden?

Van de Heilige Schrift (24)

- In 3^e les over de Heilige Schrift aandacht voor:
 - Onderscheid canoniek en apocriefe boeken (v/a 15)
 - Goddelijkheid en volmaaktheid van de Heilige Schrift
 - Tegenwerpingen en dwalingen
- Wat zijn canonieke boeken?
 - Boeken waarvan Gods Kerk heeft aanvaard dat die door de Heilige Geest geïnspireerd zijn
 - NGB Art. 2: Wij vervatten de Heilige Schrift in twee Boeken, des Ouden en des Nieuwen Testaments, welke zijn canonieke Boeken, waar niets tegen valt te zeggen.
- Over sommige boeken was verschil van mening
 1. De Joden verschilden van mening over het Boek Esther
 - Reden: De naam van God komt er niet in voor
 2. Luther twijfelde aan de zendbrief van Jacobus
 - Reden: Strookte de opvatting over de 'goede werken' wel met hetgeen Paulus daarover geschreven had?
 - *(Paulus spreekt over de werken als oorzaak en Jacobus over de werken als vrucht van genade)*

Van de Heilige Schrift (25)

- Wat zijn apocriefe (= *verborgen*) boeken?
 - Boeken waarvan Gods Kerk nooit heeft aanvaard dat die door de Heilige Geest geïnspireerd zijn
 - NGB Art. 6: maar zij hebben zulk een kracht en vermogen niet, dat men door enig getuigenis van deze enig stuk des geloofs of der Christelijke religie zou kunnen bevestigen: zo ver is het vandaar, dat zij de autoriteit van de andere, heilige, boeken zouden vermogen te verminderen.
- Er zijn zowel O.T. als N.T. apocriefe boeken (v/a 13)
 - De kerk mag ze gebruiken voor zover ze de canonieke boeken niet tegenspreken
 - De O.T. apocriefe boeken zijn door de statenvertalers vertaald (en staan achterin de oude Statenbijbels)
- Er worden in de Bijbel ook geschriften genoemd die niet (meer) bekend zijn.
- De Roomse kerk aanvaardt sommige apocriefe boeken wel als canoniek (om dwalingen te verdedigen)
- Reformatie heeft zich strikt gehouden aan de Joodse canon (O.T.)

Van de Heilige Schrift (26)

- Eigenschappen van de Heilige Schrift:

1. Goddelijk gezag

- Openbaart verborgenheden die alleen van God kunnen komen (v/a 13 en 14)
- Profetische voorzeggingen zijn en worden nauwkeurig vervuld (v/a 14)

– Historisch gezag:

- Alles moet als waar gebeurd aanvaard worden:
 - Schepping in 6 dagen
 - De zondeval
 - De sprekende slag in het paradijs, ezelin van Bileam enz.
 - Geboorte, lijden, sterven en opstanding van de Heere Jezus

– Normatief gezag:

- Alles wat Gods Woord gebiedt en verbiedt moet door ieder altijd en overal onderhouden worden
 - *Pred. 12:13: Vrees God en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen.*

Van de Heilige Schrift (27)

Eigenschappen van de Heilige Schrift (*vervolg*):

2. Noodzakelijk

- Zonder de Bijbel weet de (tot verstand gekomen) mens de weg der zaligheid in Christus niet
 - *Joh. 5:3: Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het die van Mij getuigen*

3. Duidelijk (v/a 19)

- Bijbelse weg tot de zaligheid is klaar en doorzichtig
 - *Psalm 119:105: Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht voor mijn pad.*
- Wat bedoelt Petrus in 2 Petr. 3:16 dan met 'dingen zwaar om te verstaan'?
 - Dit ligt niet aan de Heilige Schrift, maar aan onze onwetendheid en ons verdorven verstand
 - *Efeze 4:18: Verduisterd in het verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid die in hen is, door de verharding huns harten.*

Van de Heilige Schrift (28)

Eigenschappen van de Heilige Schrift (*vervolg*):

3. Duidelijk (*vervolg*)

- *1 Joh. 2:20: Doch gij hebt de zalving van den Heilige, en gij weet alle dingen.*
- **Waarom dan zoveel ketterijen en dwalingen?**
 - **Door satans listen en onze verdorven geest**
 - *2 Kor. 4:4: In dewelke de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft*
 - *2 Petr. 3:16: die de ongeleerde en onvaste mensen verdraaien, gelijk ook de andere Schriften, tot hun eigen verderf.*
- **Wat betekent de duidelijkheid van de Bijbel?**
 - **De Bijbel is Haar eigen uitlegster.**
 - Het duistere wordt door het duidelijke verklaard
 - Teksten moeten verklaard worden in het verband van het geheel van de Bijbel
- **Toch heeft Gods volk (zoals ook Bunyan's Christen) uitleggers nodig**
 - *Matth. 28:19: lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb.*

Van de Heilige Schrift (29)

Eigenschappen van de Heilige Schrift (*vervolg*):

4. Volkomen en genoegzaam (v/a 16)

- Bevat de volkomen openbaring van God, die nodig is tot Zijn eer en tot de zaligheid van de Zijnen
 - NGB Art. 7: Wij geloven dat deze Heilige Schrift den wil Gods volkomenlijk vervat, en dat al hetgeen de mens schuldig is te geloven om zalig te worden, daarin genoegzaam geleerd wordt.
 - *Psalm 19:8: De wet des Heeren is volmaakt*
- Van de Heilige Schrift niets verloren gegaan (v/a 17)
 - *Matth. 5:18: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied.*
- Er mag niets toe- of afgedaan worden (v/a 18)
 - *Deut. 4:2: Gij zult tot dit woord dat ik u gebied, niet toedoen, ook daarvan niet afdoen*
 - Zal bestraft worden
 - *Openb. 22:18: Indien iemand tot deze dingen toedoet, ... En indien iemand afdoet van de woorden des boeks dezer profetie, God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens, ...*

Van de Heilige Schrift (30)

Eigenschappen van de Heilige Schrift (*vervolg*):

- Er mag niets toe- of afgedaan worden (v/a 18) (*vervolg*)
- Ook niet door besluiten van concilies of pausen etc.
 - *Jes. 8:20: zo zij niet spreken naar dit Woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben.*
- En onze belijdenisgeschriften dan?
 - Hebben geen gezag boven de Bijbel
 - Leiden hun gezag af van de Bijbel, waarop ze berusten
 - Dienen tot uitleg van de Bijbelse geloofsleer
- Toch vinden we in de Bijbel niet alles letterlijk vermeld (b.v. gebod tot kinderdoop)
 - Deze (en andere) zaken zijn een logische gevolgtrekking van Schriftgegevens.
- Bijbels voorbeeld: De Heere Jezus bewees de opstanding met een verwijzing naar Exod. 3:6 (*Ik ben de God van Abraham enz.*). Hierop vervolgde Hij: *God is niet een God der doden, maar der levenden (Matth. 22:32)*. Dit staat niet in Exod. 3:6 maar is een logische gevolgtrekking van hetgeen daar staat.

Van de Heilige Schrift (31)

- Opdracht voor ieder: Onderzoek de Schriften!
 - *Joh. 5:39: Onderzoek de Schriften,*
- Elk levendgemaakt mens grijpt naar de Bijbel
 - Wordt vermaak Gods bevelen te onderzoeken
 - *Psalm 19:11: Zij zijn begeerlijker dan goud, ja, dan veel fijn goud; en zoeter dan honig en honigzeem.*
- Dit onderzoek moet geschieden (v/a 22):
 1. In Gods vreze
 2. Met een biddend hart
 3. Eerbiedig
 4. Aandachtig en met een geestelijk oordeel
- 1. In Gods vreze
 - Bij aanvang
 - *Psalm 111:10: De vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid*
 - Bij voortgang
 - *Psalm 19:10: De vreze des HEEREN is rein, bestaande tot n eeuwigheid;*

Van de Heilige Schrift (32)

Dit onderzoek moet geschieden (*vervolg*)

2. Met een biddend hart

- Opdat de ogen geopend mogen worden
 - *Psalm 119:18: Ontdek mijn ogen, dat ik aanschouwe de wonderen van Uw wet.*
- En het hart zoekend gemaakt mag worden
 - *Psalm 27:8: Mijn hart zegt tot U: Gij zegt: Zoekt Mijn aangezicht; ik zoek Uw aangezicht, o HEERE.*

3. Eerbiedig

- Voor God en Zijn Woord
 - *Jes. 66:5: Hoort des HEEREN woord, gij die voor Zijn woord beeft*
- Voor Zijn instellingen
 - *Openb. 2:5: en bekeer u, en doe de eerste werken; en zo niet, Ik zal u haastelijk bij komen, en zal uw kandelaar van zijn plaats weren, indien gij u niet bekeert.*
- Voor Zijn dienaren
 - *Hebr. 13:17: Zijt uw voorgangers gehoorzaam en zijt hun onderdanig; want zij waken voor uw zielen*

Van de Heilige Schrift (33)

Dit onderzoek moet geschieden (*vervolg*)

- Aandachtig en met een geestelijk oordeel
 - Gaat de natuurlijke wijsheid te boven
 - *2 Kor. 2:13: niet met woorden die de menselijke wijsheid leert, maar met woorden die de Heilige Geest leert, geestelijke dingen met geestelijke samenvoegende.*
- Daarom is onderzoek en uitleg nodig
 - ‘die van Berea’ deden onderzoek
 - *Hand. 17:11: onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen alzo waren.*
 - De Moorman zocht een uitlegger
 - *Hand. 8:30-31: Verstaat gij ook hetgeen gij leest? En hij zeide: Hoe zou ik toch kunnen, zo mij niet iemand onderricht?*
- Wij krijgen voortdurend uitleg
- Wij hebben een zuivere vertaling van de Heilige Schrift
- Wat zal het zijn te moeten horen: De weg geweten, maar niet gewild! (Matth. 23:37)

Van de Heilige Schrift (34)

Huiswerkvraag

- Wat is het meest overtuigend nieuwtestamentische bewijs dat de Joodse canon, die ongeveer 300 jaar voor Christus is vastgesteld, het onfeilbaar Woord van God is?